

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. III. Exponitur in quo consistat laus Conscientiae; quod gaudium inde
oriatur; & quae dicatur laeta Conscientia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

S. III.

Exponitur in quo consistat laus Conscientiæ, quod gaudium inde oriatur, & quæ dicatur leta Conscientia.

19. **I**N quo autem laus sita sit, quam Conscientia actioni præstat, facile id jam erit intelligere. Est enim ea laus, actionis præstitæ nuda approbatio, judiciumque legitime prolatum, *Factum bene*. Sic autem instituitur tota hæc actio. Simulatque à Voluntate liberâ (nam non liberæ nulla laus competit) actio aliqua in rem producta est; illico mens in eam, quasi animæ suæ sobolem, oculos coniicit. Et siquidem eam Conscientiæ dictamini, quod antè de re agendâ tulerat, conformem inuenit; illico ut genuinum dignumque se factum agnoscit; approbat quod actum est, & iudicat actum benè; siquidem id solùm benè agitur, quod ex Conscientiæ sit dictamine. Statuit itaque primò, actionem eam exerceri debuisse, aut saltem sine crimine potuisse: ac propterea actum esse probè. Et sic approbata est operis, ut sic dicam, substantia. v. g. statuit eleëmofynam benè collatam, preces religionemque Deo rectè exhibitas, justitiam benè administratam, conuiuium benè celebratum, corpori relaxationem bene datam: id est, omnia ista fieri aut debuisse, aut saltem potuisse. Atque hæc prima actionis est approbatio & laus.
20. Deinde circumstantias omnes operis dum circumspicit, si eas etiam dictamini Conscientiæ ad vnguem videt congruere, sic ut modus agendo præscriptus obseruatus sit; tempus nimirum datum actioni commodum & opportunum, diurnitas operi prudenter circumscripta, locus & loci congrui, modus & mensura, prout oportet rebus adhibita: hæc inquam, omnia aut pleraque si actionem cõmendare Conscientia iudicarit, tum non operis tantùm substantiam, sed & operis modum, id est, totam quanta est actionem approbat Conscientia, laudeque ex omni parte dignam iudicat Voluntatem. Hoc est, ita egisse iudicat, ut nemo, ne Deus ipse quidem iudicare possit, actum improbè.
21. Atque ex hæc demum Conscientiæ approbatione, Gaudium

Laus Conscientiæ est operis nuda approbatio.

Primò quoad substantiam operis.

Deinde quoad circumstantias.

M m

animæ

Quid sit
Gaudium
ex illa lau-
de exsur-
gens.

animæ existit, quo ita delibatur, vt nullum ei, nisi solum quod super naturam est, majores, sinceriores, solidioresque delicias possit facere. Istud autem Gaudium si petis quid sit, dico aliud esse nihil, præter pacem Voluntatis acquiescentis, & quasi indormientis Conscientiæ suæ iudicio. Aut vt aliis verbis dicam, Gaudium istud, Quies est Voluntatis cupientis omnino actionem istam à se esse præstitam, & nolentis præstitam non esse; idem est enim voluntati Gaudere, & velle. Et Gaudere de te præstitiâ, nihil aliud est quàm velle te voluisse.

Conscientia
vnde dicitur
sur laeta.

Hæc demum voluntatis sibi acquiescentis pax & tranquillitas, Gaudium dicitur & securitas Conscientiæ. Non quod Conscientia læta sit aut esse possit, est enim Conscientia vt ante me dixisse meminimus, merus actus Intellectus, & hic quidē mera operis approbatio: in hæc autem, aut in intellectu, quod potest esse gaudium? Tamen hæc ipsa operis approbatio & laus, non male dicitur læta Conscientia; ideo quod ipsa radix sit lætitiæ, quam Voluntas ex operis sui approbatione legitimâ percipit. Sic sanè læta dicitur iudicis sententia, quâ quis innoxius declaratur; multoque magis ea, quâ veluti testimonio publico & authentico, eius acta deprædicantur: non quod iudicis sententia læta sit, sed quod lætitiæ futuræ causa sit & fundamentum. Sic quidem verissimum est istud D. Bernardi, *Conscientia bona letificat animam*: lætam autem facit, iudicando quod Conscientiæ suæ dictamini fuerit obsecuta, quod ducis suæ directioni obtemperarit, denique quod egerit benè. Læta igitur dicitur Conscientia, quia lætitiæ radix est, succumque quo voluntas gaudeat, animæ suppeditat. Gaudium autem quod exinde trahitur, tantum est, vt totam perfundat animam; eamque sapissime ita repleat, vt etiam in corpus ipsum, & præcipue cor, naturalis gaudij sedem, redundet: adè vt etiam membra corporis, vt pote animæ actionisque bene exhibitæ instrumenta, suo præmio non careant, sed deliciis fruantur, vti innocentissimis, ita & liquidissimis. Atque hæc quidem laudis à Conscientiâ procuratæ, sunt effecta.

22.

Tract. 1.
§. 1. & 3.D. Bern.
l. de Cōsc.
part. 1.